

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Робоча програма навчальної дисципліни

Асистентська практика

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

спеціальність: 032 «Історія та археологія»

вид дисципліни: обов'язкова

історичний факультет

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 21 ” серпня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Доцент, к.і.н. Іващенко В.Ю.

Програму схвалено на засіданні кафедри історіографії, джерелознавства та археології

Протокол від “ 16 ” липня 2019 року № 10

Завідувач кафедри _____

Россиєв Павло О.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 14 ” серпня 2019 року № 8

Голова методичної комісії _____

(підпис) Тумаков О. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму педагогічної практики складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PD) напрямку 032 «Історія і археологія».

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу теоретичних знань та практичних умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис педагогічної практики

1.1. **Метою педагогічної практики** є забезпечення зв'язку між науково-теоретичною та практичною підготовкою здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, отримання аспірантами досвіду педагогічної діяльності, формування у них творчого дослідницького підходу до роботи педагога.

1.2. **Основними завданнями** педагогічної практики є: надання можливості використання отриманих у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь та навичок для розв'язання конкретних навчальних і виховних завдань; знайомство з навчальними програмами історичних дисциплін, основами методики проектування відповідних навчальних курсів; формування в аспірантів психологічної готовності до роботи у вищому навчальному закладі, набуття досвіду проведення навчальних занять; сприяння оволодінню ними сучасними методами й формами педагогічної діяльності, інноваційними технологіями навчання; виховання в аспірантів потреби в безперервній педагогічній самоосвіті.

1.3. Характеристика педагогічної практики.

Кількість кредитів – 5.

Загальна кількість годин – 150.

Вид контролю: залік.

1.4. У результаті вивчення навчальної дисципліни доктор філософії повинен отримати:

Здатність детально розробляти та презентувати переконливо групі кваліфікованих дослідників добре обґрунтований план дослідження для розв'язання важливої задачі.

Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально орієнтовані робочі зустрічі).

Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів.

Здатність аналізувати та посилалися на відповідні основні історико-географічні роботи останньої половини минулого століття в письмовій формі, за допомогою усних виступів та презентацій, у курсовій роботі та дисертації, знання дискусій та трендів.

Знання методик та форм організації та здійснення навчального процесу в вищій школі; принципів структурування навчальної дисципліни; сучасних інтерактивних методів навчання студентів; специфіки застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі; особливостей організаторської та управлінської діяльності у вищій школі.

Зміст та організація проведення педагогічної практики.

Педагогічна практика передбачена для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PD). Вона спрямована на вивчення педагогічних і організаційно-методичних засад навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах, передбачає безпосереднє виконання посадових обов'язків викладача та куратора у вищому навчальному закладі.

Педагогічна практика аспірантів складається з педагогічної (аудиторної) та науково-методичної роботи. Загальний обсяг аспірантської практики складає 150 годин, яка включає:

- 1) **педагогічну (аудиторну) роботу**, що формує професійні здібності:
 - проведення лекційних, семінарських, практичних занять (не менше 10 навчальних занять);
 - проведення кураторських годин (не менше 5 годин);
 - участь в організації засідань студентських гуртків, клубів, зустрічей ті ін.;
 - участь у засіданні кафедри, конференціях, круглих столах за профілем.
- 2) **навчально-методичну роботу**, яка сприяє педагогічній освіті аспірантів:
 - знайомство з робочими програмами навчальних курсів, які викладаються на кафедрі;
 - знайомство з документацією, що регламентує роботу куратора;
 - відвідування лекційних, семінарських, практичних занять, консультацій за профілем наукового керівника та провідних викладачів кафедри, аналіз відповідних занять (не менше 20 навчальних занять);
 - підготовка під керівництвом наукового керівника тестів лекцій, методичних рекомендацій для проведення семінарських, практичних занять, розробка презентаційних матеріалів;
 - підготовка під керівництвом наукового керівника питань для поточного контролю, тестових завдань тощо;
 - підготовка матеріалів та наповнення відповідним контентом дистанційних курсів за профілем кафедри.

Перед початком педагогічної практики керівники практики проводять установчу конференцію, на якій аспірантам повідомляють мету і завдання практики, її тривалість, види і форми викладацької діяльності аспірантів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи, знайомлять із їхніми правами та обов'язками.

Безпосереднє керівництво педагогічною практикою покладається на куратора практики по кафедрі, спільно з яким аспірант складає індивідуальний план практики.

Графік роботи аспірантів складається відповідно до розкладу навчальних дисциплін за погодженням із професорсько-викладацьким складом кафедри.

Практика завершується оформленням звітної документації та звітуванням аспіранта на кафедрі. Підсумки педагогічної практики аспірантів підводяться на засіданнях профільних кафедр.

Права та обов'язки аспірантів-практикантів:

Аспіранти, які проходять педагогічну практику на історичному факультеті, **мають право:**

- одержати від керівників практики необхідні консультації у визначений час і у встановлених формах;
- отримати доступ до всієї навчальної документації кафедри;
- мати можливість відвідувати лекційні, семінарські та практичні заняття викладачів кафедри, а також інші заходи, проводити початкові заняття згідно графіку;
- мати доступ до дистанційних курсів

Аспіранти-практиканти **зобов'язані:**

- детально ознайомитися з програмою практики;

- пройти необхідні інструктажі та неухильно дотримуватись режиму роботи та техніки безпеки;
- чітко та своєчасно виконувати вказівки керівника практики;
- виконати в повному обсязі програму педагогічної практики та завершити її у визначений термін;
- вчасно підготувати всю необхідну звітну документацію педагогічної практики.

Керівництво практикою:

Відповідальним за організацію педагогічної практики аспірантів є **гаранта освітньої програми**. Він здійснює організаційне забезпечення педагогічної практики аспірантів історичного факультету, зокрема:

- перед початком практики контролює готовність бази практики;
- бере участь у підготовці навчально-методичної документації з організації і проведення практики;
- здійснює загальний контроль щодо проведення усіх організаційних заходів педагогічної практики аспірантів: інструктажу щодо порядку проходження практики; установчої конференції; звітування;
- координує роботу безпосередніх керівників педагогічної практики аспірантів.

Безпосереднім керівником педагогічної практики аспірантів є **куратори практики на кафедрах**. Вони зобов'язані:

- забезпечити проведення всіх організаційних заходів педагогічної практики;
- взяти участь у підготовці навчально-методичної документації з організації і проведення асистентської практики;
- під контролем гаранта освітньої програми забезпечити високу якість її проходження аспірантами;
- оцінити якість проходження практики аспірантом.;
- надати гаранту освітньої програми інформацію про результати проходження практики аспірантом.

2. Вимоги до баз практики.

Базами проходження педагогічної практики аспірантів є кафедри історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, які готують здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PD).

Бази практик мають забезпечити аспірантам на час практики робочі місця, які відповідають вимогам охорони праці, а також доступ до бібліотеки, електронних ресурсів кафедри, будь-якої інформації, що необхідна для виконання робочої програми практики.

3. Вимоги до звіту про педагогічну практику.

За підсумками педагогічної практики аспірант складає звіт, який зберігається на кафедрі упродовж навчального року. Звіт включає:

- індивідуальний план проходження практики із позначками про виконання;
- письмовий звіт (у довільній формі), в якому розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики за підписом кафедрального (наукового) керівника;
- конспекти лекцій (семінарів, практичних занять) до навчального курсу, презентаційні матеріали, контрольні та тестові завдання, інші матеріали, що ілюструють виконану під час практики роботу;
- витяг з протоколу засідання кафедри про проходження педагогічної практики.

4. Підбиття підсумків практики

На підставі аналізу всіх поданих документів та захисту звітів на засіданні кафедри приймається рішення про виконання аспірантом програми практики й виставлення заліку.

Аспірант, який не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук кафедрального куратора практики, вважається таким, що не виконав навчального плану семестру. За рішенням Ради факультету йому може бути призначено повторне проходження практики.

5. Критерії оцінювання результатів педагогічної практики.

90 – 100 балів – студент відвідав 20 навчальних занять, підготував та провів не менше 10 навчальних занять, брав активну участь у позааудиторній роботі, підготував якісні методичні матеріали, у тому числі у системі дистанційного навчання, показав високий рівень професіоналізму, склав та належним чином оформив звітну документацію.

70 – 89 балів – студент відвідав 15 – 20 навчальних занять, підготував та провів не менше 7 навчальних занять та позааудиторний захід, підготував методичні матеріали, у тому числі у системі дистанційного навчання, склав та належним чином оформив звітну документацію.

50 – 69 балів – студент відвідав 10 – 15 навчальних занять, підготував та провів не менше 5 навчальних занять та позааудиторний захід, частково підготував методичні матеріали, звітна документація складена із помилками, не оформлена належним чином.

1 – 49 балів – студент відвідав менше 10 уроків, підготував та провів менше 3 навчальних занять, неякісно підготував методичні матеріали, не подав звітну документацію.

0 балів – студент не відвідував базу практики.

6. Методи контролю та схема нарахування балів

Методи контролю: співбесіди, консультації, спостереження навчальних занять та позааудиторної роботи, перевірка документації

	Види робіт	Кількість балів
1.	Відвідування та аналіз навчальних занять	10
2.	Підготовка та проведення навчальних занять	40
3.	Розробка текстів лекцій, семінарів та ін., підготовка презентаційних матеріалів, контрольних та тестових завдань	20
4.	Підготовка контенту для системи електронного навчання	10
5.	Проведення позааудиторних заходів	15
6.	Наявність звітної документації, її належне оформлення та своєчасне подання	5
	Усього	100

7. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не

8. Рекомендована література

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичківська. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
2. 3. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В. М. Нагаєв. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
3. Перспективні освітні технології: науково-методичний посібник / За ред. Т. С. Сазоненко. К.: Гопак, 2000. 560 с.
4. Резван О. Методика викладання у вищій школі / О. О. Резван. Харків, ХНАДУ: «Міськдрук», 2012. 152 с.
5. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації / В. В. Стинська. Івано-Франківськ, 2016. 65 с.

9. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://mon.gov.ua/ua>
2. <http://naps.gov.ua/>
3. <http://www.psyua.com.ua/index.php?lang=ua>
4. <https://dnpb.gov.ua/ua/%d1%84%d0%be%d0%bd%d0%b4/>